

25 mei 2025

GERICHT ZIJN OP DE FINISH

Filippenzen 3, vers 1 t/m 14

Paulus is op een heel andere manier in het leven komen te staan, doordat hij is heel anders naar zichzelf gaan kijken. Ik heb daar vorige week over gepreekt. Paulus is heel anders naar zichzelf gaan kijken *doordat hij naar de Heere Jezus keek*. Of nog wat preciezer: Jezus Zelf heeft Paulus de open geopend en toonde hem Hij was en Wie Jezus ook voor Paulus wilde zijn. En dat heeft heel Paulus' 'zijn' veranderd. Daar op die weg naar Damascus. Alles waarmee Paulus zijn identiteit had opgebouwd viel van hem weg. Ja, hij was nog steeds een afstammeling van de stam Benjamin en besneden en een echte Hebreeër en zijn sterke wilskracht was hij ook niet bepaald verloren (vers 5 en 6)..., maar het maakte hem allemaal niet meer wie hij was. Nee, dat alles werd van het ene op het andere moment afgebroken en Paulus mocht een nieuw fundament onder zijn leven krijgen: Jezus..., Hem kennen..., met Hem leven..., dat was vanaf nu zijn leven. Zoals onze Catechismus het verwoordt: 'het eigendom van mijn lieve Zaligmaker Jezus Christus.' En alle andere dingen – hoe goed en nastrevenswaardig bepaalde dingen ook waren – ze waren alleen maar een hinder, als je daarmee je identiteit zou gaan opbouwen. Afval. Alleen *het van-Jezus-zijn!* Daarmee kon Paulus leven en sterven. Daarmee kon hij met beide benen in de maatschappij staan. Daarmee kon hij het gewone dagelijkse leven aan..., maar zelfs ook alle diepten die hij door moest gaan.

Mooi hè? Paulus schreef dit niet om even uitgebreid over zichzelf te vertellen, maar met het doel dat ook u en ik ons eigen leven daarnaast zouden leggen om ons ook zo door het geloof in Jezus te laten veranderen en vervullen.

Maar Paulus is nog niet klaar met vertellen..., want voor hem is het nog niet klaar. Het nieuwe leven, het leven met Jezus, is voor Paulus eens en voor altijd, maar het is tegelijkertijd ook nog altijd *niet af*... Paulus vertelt het zo (vers 12): 'niet dat ik het al verkregen heb of al volmaakt ben, maar ik jaag ernaar om het ook te grijpen.' Paulus is er al, maar hij is nog niet zover... Wat bedoelt hij? ... Nu, Paulus' leven is helemaal veranderd door het kennen van Jezus, door het verbonden mogen zijn met Jezus. Maar dit is nog niet volmaakt. In een andere brief schrijft Paulus bijvoorbeeld (1 Korinthiërs 13): '*straks* zal ik kennen, zoals ik gekend ben'. Straks zal het kennen van Jezus, straks zal mijn verbondenheid met de Heere Jezus nog mooier en volmakter en minder stukwerk en minder aangevochten en zijn. Of zoals hij zelf hier in Filippenzen 3 zegt: 'ik hoop tot de opstanding der doden te komen.' Nu mag Paulus al met de Heer gestorven en opgestaan zijn, nu is hij een nieuw leven binnengegaan, nu Jezus *alles* voor hem is..., maar straks... ja, daar verlangt Paulus zo naar..., straks zal heel de werkelijkheid in Jezus' opstanding zal delen: de opstanding der doden. 'Wat zal de wereld mooi zijn op die morgen'. Paulus blijft verlangen..., hij is er nog niet... Nee, hij vergelijkt zichzelf met een hardloper op een renbaan: zo geconcentreerd in de wedstrijd, zo gericht op het halen van de finish, vol verlangen om te winnen, om de prijs in

ontvangst te nemen. 'De prijs van de roeping van God, die van boven is, in Christus Jezus', zoals Paulus het noemt.

We gaan in het vervolg van de preek een paar rondjes op de wedstrijsbaan doen. Hoe vindt u dit beeld van een renbaan, een hardloop-baan, dat Paulus hier gebruikt, eigenlijk? Een hardloopbaan, waar Paulus als hardloper zo geconcentreerd op de finish aan het rennen was?

Ik moet zeggen dat ikzelf niet elke morgen met dit beeld wakker wordt. Nee, als de wekker gaat, dan ga ik inderdaad rennen, maar dat is een heel ander soort rennen...: zorgen dat je alle dingen van de dag weer een beetje voor elkaar krijgt en aan het einde van de dag kunt afvinken. En juist door al die dingen van alledag, doordat je op je dagelijkse renbaan aan het rennen bent, elke dag weer een nieuwe ronde met of zonder persoonlijk record, vergeet je weleens die finish waar Paulus het over heeft..., dat doel..., die prijs. Door alle dingen van elke dag ben ik niet elke dag zo diep geconcentreerd naar die finish aan het toewerken, die Paulus bedoelt. Herkenbaar?

Misschien dat het beeld van die renbaan ook wel wat vragen bij je op kan roepen, want: moet je nu wel zo sterk gericht zijn op het einde? Je kunt toch niet je hele leven lang, bij elk rondje dat je rent, aan die toekomstige finish denken? Je moet toch niet met je gedachten de hemel in vluchten, maar hier en nu leven, hier en nu christen zijn? Dit leven is toch ook belangrijk? Hier heb je toch juist een verantwoordelijkheid gekregen: voor jezelf, of voor je gezin misschien, of voor je werk, voor de kerk, voor...? Nou, je kunt Paulus natuurlijk niet verwijten dat hij tijdens zijn nieuwe leven op zijn rug in het gras lag alleen maar naar de hemel aan het staren was. Nee, hij heeft een tomeloze inzet getoond, fulltime zendeling en daarnaast nog zijn eigen inkomen bij elkaar sprokkelen als tentenmaker... Paulus dacht niet alleen maar aan het einde van de wedstrijd, de finish. Nee, *Paulus dacht aan Jezus*. Dat was het. En het was zijn grote verlangen om straks nog meer van Jezus te kunnen genieten. Dat beeld van die renbaan betekent niet: alles uit je handen laten vallen, stoppen met je dagelijkse bezigheden en zo hard mogelijk rennen om straks in de hemel te komen. Nee. Met dat beeld van een renbaan wil Paulus aangeven: in alles en door alles van je leven heen geconcentreerd blijven, inzet tonen, trainen, de bijbehorende pijn verdragen, topsport leveren om Jezus meer en meer te mogen leren kennen en bij Hem te horen.

Paulus mocht Jezus al kennen, gelukkig wel! Dat zou niet pas aan de finish zijn. Nee, Jezus was Zelf aan hem verschenen om hem in de startblokken te zetten. En nu,

tijdens de wedstrijd, hoopte Paulus steeds meer van Jezus in zijn leven te gaan ontdekken. Hij hoopte – zoals Paulus dat noemt in vers 10 - de kracht van Zijn opstanding en ook de gemeenschap met Zijn lijden steeds meer te ontdekken in zijn leven. Hij hoopte in zijn leven iets te mogen ervaren van Jezus' opstandingskracht, door bijvoorbeeld in een crisis toch hoop te blijven houden..., of door in Gods kracht vol te houden..., of door te getuigen tegen alle tegenstemmen in..., door te blijven bidden ook al voelde God soms zover weg..., door je vrij te voelen ook al zit je letterlijk of figuurlijk in een gevangenis. De kracht van Zijn opstanding, het was Paulus' verlangen dat dit ook in zijn leven werkelijkheid zou zijn en steeds werkelijkheid zal worden. En Paulus hoopte ook iets te ervaren van de gemeenschap met Jezus' lijden: dat die bereidheid van Jezus om Zich op te offeren ook zijn eigen bereidheid zou zijn..., dat hij ook het heil van een ander op het oog zou blijven houden..., dat hij zou kunnen kiezen om de minste te zijn en de ander te dienen..., dat hij ook zou kunnen incasseren en verdragen in navolging van Jezus. ... Paulus hoopte steeds meer Jezus te leren kennen en dat Jezus' sterven en ook Jezus' opstanding in zijn leven een plaats zou krijgen..., maar... *dat is wel een strijd, een wedstrijd; het vraagt om uit de startblokken te komen, om concentratie, inzet, doorgaan soms door de pijn heen... om straks uiteindelijk bij de finish uit te komen.*

Met dit beeld van de wedstrijd baan en de finish wil Paulus volgens mij aan de gemeente van Filippi duidelijk maken dat het geloof voor Paulus niet een gelopen race is, maar dat hij er nog midden inziet. Paulus presenteerde zichzelf eerst wel heel sterk als een voorbeeld – vorige week vertelde een gemeentelid nog tegen mij dat hij Paulus wel een beetje een mannetje vond – maar Paulus zegt hier gelukkig heel duidelijk van zichzelf: 'ik ben er ook nog niet hoor! De finish is nog niet bereikt. Maar... tegelijkertijd verlang ik zo naar die finish, want... dan zullen wij Jezus helemaal kennen, dan zal onze verbondenheid met hem helemaal, totaal, volmaakt, geweldig zijn.'

De finish... Die finish betekent niet slechts: eindelijk rust. 'Rust zacht', zoals veel rouwadvertenties koppen. Nee, de finish, dat is: *nog veel meer van Jezus genieten!* Niet oneindig, ongestoord genieten van allemaal paradijselijk mooie dingen..., maar genieten van *God Zelf*. Het 'aanschouwen van God', zo werd dat al heel vroeg in de kerkgeschiedenis genoemd. God aanschouwen. God werkelijk zien, ontdekken, zoals Hij is. Met heel je wezen, met alle zintuigen Gods liefde ervaren. Zo echt en onbevangen. Ongestoord en ongekend. Straks totaal jezelf vergeten, maar er ook juist helemaal mogen zijn. Niet meer zo met jezelf worstelen en zoeken..., maar er kunnen zijn, met littekens die niet meer pijn doen, met je levensverhaal dat ondanks al zijn onvolmaaktheden toch helemaal af is. Straks zo echt verbonden zijn met de Heere – je Schepper, je Redder, de Bron van liefde en leven - en Hij met ons. 'God in ons en wij in God', zo noemde Jezus dat. Helemaal opgenomen in Gods heerlijkheid en tegelijkertijd Gods heerlijkheid die alles van ons en onze werkelijkheid doordringt, vervult en volmaakt.

Zo verbonden met de Heere Jezus. En dat straks niet dag in, dag uit, zonder einde, eindeloos lang... Nee: *eindeloos goed!* Het woord 'eeuwig' zegt niets over de tijd – want in Gods heerlijkheid is er geen tijd – maar het

wijst op een en al kwaliteit. Zo goed zal het zijn, die finish, die opstanding der doden..!

Ik heb nu wat mediterend over die renbaan en de finish gesproken, om hopelijk iets van verlangen bij u op te roepen om vooral in de wedstrijd te blijven. Maar ook om te laten zien waar het om gaat: je hoeft je in het leven niet op twee renbanen tegelijkertijd rot te rennen: aan de ene kant te sprinten door al je verantwoordelijkheden en dagelijkse dingen... en dan ook nog de renbaan van het geloof helemaal uitlopen..., tot je uiteindelijk bij de finish bent en op de rustbank mag gaan zitten uitpuffen. Nee, het gaat om: Jezus kennen, met Hem verbonden zijn in je gewone dagelijkse leven, gewoon tijdens je eten of werken of in je gesprekken... en daarin groeien, daarin trainen en volhouden, daar je op concentreren tijdens de wedstrijd van het leven, met Hem sterven en opstaan je hele leven door, en door alle dingen heen. Nu met Jezus in alles verbonden zijn en straks bij de finish mag je Hem volledig kennen en ongestoord verbonden zijn, de prijs en de eer ontvangen om helemaal samen met Hem te mogen zijn. Het gaat dus niet om twee verschillende dingen: je gewone leven en je geloofsleven. Nee, dat is één. En ook de renbaan en de finish zijn niet twee dingen: je geweldig inzetten nu en straks hopelijk genieten. Nee, ook dat is één: nu Jezus kennen en met Hem leven en straks nog veel mooier en meer bijzonder.

Ik vind het belangrijk dat wij die renbaan van nu en die finish van straks niet al te veel uit elkaar zullen trekken, want dat bewaart ons voor een verkeerde afslag in het geloof. Wat ik bedoel: soms roept dit beeld van die wedstrijd baan onzekerheid op: wij rennen, wij doen ons best (dat is in ieder geval de bedoeling)... en vervolgens *hopen* wij dan de finish te halen. Maar ja, zoals bij elke wedstrijd: er zijn afvallers, mensen die de eindstreep niet halen. ... Die onzekerheid in het geloof wordt mogelijk ook wat aangewakkerd door hoe Paulus zegt 'ik jaag er naar om het ook te grijpen.' Het lijkt op zoiets als: 'ik probeer het te pakken te krijgen, ik hoop dat het echt gaat lukken'. 'Heeft u geloofsvertrouwen? Heeft u zekerheid in het geloof?', zo vroeg ik aan mijn vader. 'Ik jaag ernaar', zo was altijd zijn antwoord. Nu, met dat geloofsvertrouwen van mijn vader zat het volgens mij wel goed, maar dat 'jagen' van Paulus, dat moet u niet lezen als 'ik *probeer* de finish te halen' hoor! Paulus bedoelt hier niet te zeggen dat hij niet zeker is of hij de finish wel haalt, omdat hij het nog niet gegrepen heeft..., nee, hij wil hiermee zeggen: 'ik bevind mij nog midden op de renbaan'. Maar die toekomst is zeker, ja, eindeloos goed – Paulus was niet onzeker, zeker niet! – maar hij zegt: ik ben nog onderweg naar die toekomst. Ik ben nog in de wedstrijd. Dat betekent vers 12: 'niet dat ik het al verkregen heb of al volmaakt ben, maar ik jaag ernaar om het ook te grijpen.'

Hoe kan Paulus dan zo zeker zijn? Er kan toch van alles gebeuren tijdens de wedstrijd? Je moet toch ook niet overmoedig zijn door te denken dat je het wel haalt? Ik moet denken aan Erik Hulzebos, die jaren geleden de kanshebber was om de Elfstedentocht te winnen. Over hem ging het gerucht dat hij al een helikopter had geregeld om zichzelf als winnaar op te laten halen..., maar uiteindelijk was Henk Angenent toch net iets eerder bij de finish en ging het feestje niet door. Nu, volgens mij klopt dit gerucht toch niet, maar: hoe kan Paulus zo zeker zijn van de finish, ook al bevindt hij zich midden in de wedstrijd? Nu, hoor wat hij er achteraan zegt (vers 12): 'niet dat ik het al verkregen heb of al volmaakt ben, maar

ik jaag ernaar om het ook te grijpen. *Daartoe ben ik ook door Christus Jezus gegrepen*. Paulus zet zich in om het te grijpen, om het vast te pakken, om het in handen te mogen hebben..., maar wat nog belangrijker is: *hij is zelf gegrepen, hij wordt vastgehouden, hij is in handen van de Heere Jezus*. Dat was zijn vertrouwen. Want die finishlijn bereik je niet door je tomeloze inzet en uiterste concentratie..., maar doordat je tijdens de wedstrijd gedragen wordt en vastgehouden wordt door de Heere Jezus.

In het geloof moet je eigenlijk altijd met twee woorden spreken. Het is: je volledig inzetten voor de wedstrijd. Maar ook: vastgehouden worden tot het eind door de Heere. Het is – zo zagen wij twee weken geleden tijdens de preek over Filippensen 2: ‘werken aan je redding met vreze en beven’. Maar ook: het is God Die in je werkt, zowel het willen als het werken. Paulus is zeker tijdens de wedstrijd, niet vanwege zijn conditie, zijn inzet, zijn goede rondetijden..., maar vanwege zijn roeping, vanwege Jezus Die Paulus had geroepen en hem tot Zijn doel leidt. Paulus eindigt dan ook met die roeping. Hij schrijft (vers 14): *ik jaag naar het doel: de prijs van de roeping van God, die van boven is, in Christus Jezus* (vers 14). Jezus had Paulus in de startblokken geroepen. Jezus staat ook bij de finish op Paulus te wachten. En tijdens de wedstrijd klinkt er van omhoog steeds die roep, die aanmoediging, die bemoediging... Het was niet presteren op die wedstrijd baan. Het was roeping. ... En - zo bemoedigde Paulus de gemeenteleden van Filippi ook aan het begin van zijn brief: ‘Hij Die in u een goed werk begonnen is, zal dat ook voltooien tot op de dag van Christus’.

Als u het best lastig vindt om het allemaal vol te houden op de wedstrijd baan, of als je prestaties je wat tegenvallen en je onzeker wordt..., ja, dan moet je misschien de wedstrijd van het geloof nog wat serieuzer nemen..., maar aan de andere kant: kijk niet naar je prestaties, kijk niet al te gespannen of je de finishlijn al ziet..., nee, kijk terug naar je roeping. Het moment dat God de leiding in je leven nam. Het moment van je bekering, van je ommekeer, misschien. Of – indien mogelijk – kijk nog verder terug: naar je doop. Die zweetdruppels van jou en mij stellen niet zoveel voor. Maar die druppels doopwater hebben ons zoveel te zeggen.

Maar tenslotte nog één ding: Paulus geeft ook nog een wedstrijd tip, zo zou je kunnen zeggen. Hij zegt: *één ding doe ik: vergeten wat achter mij is en mij uitstrekken naar wat voor is*.

Dat is inderdaad heel belangrijk bij een hardloophwedstrijd: dat je niet steeds achterom kijkt, maar vooruit blijft kijken. Achterom blijven kijken zorgt ervoor dat je gaat vertragen, of dat je niet meer in een rechte lijn blijft lopen..., of erger: dat je onderuit gaat, omdat er iets op de weg lag wat je niet in de gaten had. Daarom dus dat: ‘vergeten wat achter mij is en mij uitstrekken naar wat voor mij is.’

Nu, dat ‘mij uitstrekken naar wat voor mij is’, daar hebben wij het al over gehad. Paulus verlangt zo naar die finish, naar het echt helemaal Jezus mogen kennen en ongestoord met Hem verbonden mogen zijn. Maar wat is dat ‘vergeten wat achter mij is’? ... Paulus doelt waarschijnlijk op alles waar hij voorheen zijn identiteit mee had opgebouwd: zijn besneden zijn, zijn ware Israëliet zijn, zijn onberispelijk zijn. Dat alles ligt nu achter hem en daar gaat hij nu niet meer naar terug. Want als Jezus je geroepen heeft en als Hij bij de finish staat, dan

moet je niet meer naar je eigen naam en faam kijken, dan raak je daarmee als wedstrijddeelnemer uit de baan. Daarvan loskomen en je concentreren op de wedstrijd! Het ‘vergeten wat achter mij is’ wat Paulus doet, heeft dus met ‘loslaten’ te maken. Die dingen loslaten die je uit concentratie halen, die je afleiden, die je ervan afhouden om gefocust te zijn om het doel, op de finish, op Jezus. Je eigen ik loslaten. Wat je van jezelf hebt gemaakt of aan het maken bent..., of hoe je eigenlijk had willen zijn. Daar los van komen. Misschien zijn er ook wel andere dingen die achter je liggen, waar je los van moet zien te komen. Bepaalde dingen die je voorheen graag deed, toen je nog niet zo op Jezus was gericht: overmatige of schadelijke of onzuivere dingen. Loslaten! Maar het kan ook die wrok zijn die je in rugzak met je meedraagt. Die bitterheid. Dat verdriet. Of die dromen die nog steeds niet zijn uitgekomen. Of die fouten die je hebt gemaakt. Je beleden zonden. Vergeten wat achter je is. Loslaten. Het mag!

Maar ik som nu wel veel en ingewikkelde dingen op... Het vraagt voorzichtigheid om deze pijnlijke dingen aan te raken. Want ‘vergeten’ dat kan je niet even op commando doen. ‘Loslaten’, dat is niet simpelweg je hand opendoen en laten wegwaaien. Het is soms een heel proces. En soms is iets te snel proberen te vergeten juist ongezond, omdat je het daardoor eigenlijk aan het wegstoppen bent, omdat je misschien liever niet door de pijn heen wilt waar je wel doorheen zou moeten. ‘Vergeten wat achter mij is’, dat is heel heilzaam, maar het is - om in de sporttermen te blijven – ook een ingewikkelde tak van sport.

Probeer in ieder geval, zoals Paulus doet, richting de finish te kijken, echt richting Christus te kijken. Dat is helend. Dat is hoopgevend. Dat is ontdekkend, het schept orde in de chaos. Door echt vooruit te kijken, richting de finish, richting Christus, gaat dat vergeten soms gemakkelijker, omdat je gedachten en je hart dan zo vol zijn van Hem, waardoor dat andere wat minder gewicht in de schaal legt. Kijk vooruit en zie je leven in het licht van die finish (‘het blij vooruitzicht dat mij streelt’). Dan wordt niet alles van het leven opeens onbelangrijk of eenvoudig, of duidelijk. Maar het helpt om koers te houden. Om te kunnen onderscheiden. Om het echt waardevolle vast te houden. Om mogelijk ballast los te laten. En om onderweg steeds meer verlangen te krijgen. Om aan je roeping die van boven is (vers 14) te beantwoorden.

En laten wij elkaar ook aanmoedigen. Samen trainen. Samen vergeten wat achter ons is, elkaar daarbij helpen. En samen ons uitstrekken naar het doel, naar de finish, om straks samen echt met Christus verbonden te zijn, zo mooi, zo anders, zo echt. Laten wij samen de renbaan lopen... in navolging van de broeders en zusters die ons vooruit zijn gerend en in de achterhoede de broeders en zusters die wij een stukje mee moeten trekken misschien.

Eén van hart en één van zinnen.

Eén in onze aardse strijd,

in ons hemels overwinnen,

één in tijd en eeuwigheid.

(gez 459 uit Liedboek 1973)